6 Günlük Şevval Orucuyla İlgili Hükümler

﴾ الأحكام المتعلقة بصيام ست شوال ﴿

[Türkçe — Turkish — تركي]

Bir Grup Âlim

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2010 - 1431

islamhouse.com

﴿ الأحكام المتعلقة بصيام ست شوال ﴾

« باللغة التركية »

مجموعة من العلماء

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2010 - 1431

islamhouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Soru:

Ramazan orucunu tamamlayamayan (üzerinde kaza orucu olan) bir kimse, 6 günlük Şevval orucunu tutabilir mi? Çünkü bu kimse, dînî bir özüre bağlı olarak Ramazan ayından 10 gün oruç tutamadı. Bu kimse, Ramazan orucunu tamamlayan, ardından da 6 günlük Şevval orucunu tutan ve senenin tamamını oruç tutmuş gibi sevap kazanan kimsenin sevabına nâil olur mu?

Bu konuda bizi bilgilendirir misiniz? Allah sizi en güzel bir şekilde mükâfatlandırsın.

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Kulların, Allah için yaptıkları amellerin karşılığını vermek, Allah -azze ve celle-'ye âittir. Bir kul, amelinin karşılığını Allah -azze ve celle'den bekleyerek O'na itaatte gayret gösterirse, Allah Teâlâ onun ecrini zâyi etmez.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجۡرَ مَنۡ أَحۡسَنَ عَمَلًا ٣٠ ﴾

[سورة الكهف الآية: ٣٠]

"Şüphesiz ki îmân edip, salih amel işleyenlere gelince, muhakkak ki biz,iyi davranışta bulunanların ecrini zâyi etmeyiz."[1]

Üzerinde Ramazan orucundan kaza borcu olan kimsenin, öncelikle tutamadığı bu günleri tutması, sonra da 6 günlük Şevval orucunu tutması gerekir. Çünkü Ramazan orucunun tamamını tutmadan, Ramazan ayından sonra 6 günlük Şevval orucunu tutan kimse, Ramazan orucunu tam olarak tutmuş sayılmaz.

Tevfik, Allah Teâlâ'dandır.

Allah Teâlâ, Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e, onun âile halkına ve ashâbına salât ve selâm eylesin.[2]

Soru:

Hem Pazartesi ve Perşembe günlerinde tutulan orucun sevabını elde edebilmek, hem de 6 günlük Şevval orucunu tutmak için Pazartesi ve Perşembe günleri oruç tutmam doğru olur mu?

---

[1] Kehf Sûresi: 30

[2] İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi Fetvâları; c: 10, s: 392

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Evet, Pazartesi ve Perşembe günleri oruç tutmanızda bir sakınca yoktur. Bununla size, hem 6 günlük Şevval orucunun sevabı, hem de Pazartesi ve Perşembe günleri orucunun sevabı yazılır.

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir[1]:

"Bu 6 günlük Şevval orucu, Pazartesi veya Perşembe günlerine denk gelirse, bu takdirde hem 6 günlük Şevval orucu niyetiyle, hem de Pazartesi veya Perşembe orucu niyetiyle Pazartesi orucunun sevabına nâil olur.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((إِنَّمَا ٱلْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ ما نَوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللهِ وَرَسُولِهِ فَهِجْرَتُهُ إلى اللهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا أَوِ امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا فَهِجْرَتُهُ إِلَى ما هَاجَرَ إِلَيْهِ.)) [رواه البخاري ومسلم وأبو داود والترمذي]

"Ameller, ancak niyetlere göre geçerlilik kazanır. Herkes ancak niyet ettiğinin karşılığını alır. Kimin hicreti, (niyet ve kasıt olarak) **Allah ve Rasûlü için ise, onun hicreti** (sevap ve ecir olarak) **Allah ve Rasûlü içindir. Kimin de hicreti dünyadan bir menfaat elde etmek ya da bir kadınla evlenmek için ise, onun da hicreti, hicret ettiği** (gâye) **içindir."**[2]

Soru:

Bir kimse, 6 günlük Şevval orucunu tutmaktadır. Yıllar sonra bu kimse hastalandı veya bir engel çıktı veyahut da bu orucu tutmakta tembellik gösterdi. Bundan dolayı kendisine bir günah var mıdır? Zirâ biz, bir yıl içerisinde bu orucu tutan kimsenin bu orucu bırakmaması gerektiğini işitiyoruz.

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

6 günlük Şevval orucunu bayramın birinci gününden sonra (ikinci gününden itibaren) tutmak sünnettir. Bu orucu (hayatında) bir veya birden fazla tutan kimsenin, onu devamlı tutması gerekmez. Ayrıca bu 6 günlük orucu tutmayan kimse, günahkâr olmaz.

Tevfik, Allah Teâlâ'dandır.

---

[1] Muhammed b. Salih el-Useymîn; "Fetâvâ İslâmiyye"; c: 2, s: 154

[2] Buhârî; hadis no: 1/9 (1). Müslim; hadis no: 1907.Ebu Davud; hadis no: 220. Tirmizî; hadis no: 1647

Allah Teâlâ, Peygamberimiz Muhammed'e, âile halkına ve ashâbına salât ve selâm eylesin.[1]

Soru:

Bir kimse, 6 günlük Şevval orucunu Zilkâde ayında tutarsa, bu 6 günlük oruca has olan sevabı elde edebilir mi?

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Bir kimse, hastalık, âdet kanının gelmesi veya loğusa olması gibi bir özür sebebiyle orucunun kazasını veya 6 günlük Şevval orucunu tutamayıp ertelemişse, bu oruca has olan sevabı elde etmesinde hiçbir şüphe yoktur. Nitekim İslâm âlimleri böyle belirtmişlerdir.

Fakat bir kimsenin hiçbir özürü olmadan orucunu tutmayıp Zilkâde veya başka bir aya ertelemişse, hadisin zâhiri, bu kimsenin 6 günlük oruca has olan sevabı elde edemeyeceğine delâlet eder ve mutlak oruç olarak kalır (herhangi bir nâfile oruç hükmünde olur)."[2]

Soru:

6 günlük Şevval orucuna ne zaman başlayabilirim? Çünkü biz, şu an yıllık izindeyiz.

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

6 günlük Şevval orucuna, Şevval ayının ikinci yani Ramazan bayramının ikinci gününden itbaren başlanabilir. Çünkü bayramın birinci günü oruç tutmak, haramdır. Aynı şekilde 6 günlük Şevval orucunu, Şevval ayının dilediğin günlerinde tutabilirsin. Fakat iyiliğin en hayırlısı, bir an önce yapılanıdır.

İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi'ne:

"6 günlük Şevval orucuna, Ramazan ayından sonra bayramın birinci gününden hemen sonra başlamak gerekir mi?

Yoksa bayramdan birkaç gün sonra, Şevval ayında başlanabilir mi?

Diye sorulmuş, bunun üzerine komite şöyle cevap vermiştir:

"6 günlük Şevval orucunu, Ramazan bayramından hemen sonra tutmak gerekmez. Aksine bayramdan bir veya iki gün sonra bu oruca başlanabilir. 6 günlük orucu, -imkânı ölçüsünde-, Şevval ayında arka arkaya ya da aralıklarla tutabilir.Dînî açıdan bu meselede genişlik vardır. Çünkü bu oruç, farz değildir, aksine sünnettir.

---

[1] İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi Fetvâları; c: 10, s: 391

[2] Abdurrahman b. Nasır es-Sa'dî; "el-Fetâvâ's-Sa'diyye; s: 230"

Tevfik, Allah Teâlâ'dandır."

Allah Teâlâ, Peygamberimiz Muhammed'e, âile halkına ve ashâbına salât ve selâm eylesin.[1]

Soru:

Ramazan ayından sonra tutulan 6 günlük Şevval ayı orucunun aralıksız tutulması şart mıdır? Yoksa her hafta sonunda yani hafta tatilinde ikişer gün olmak üzere üç defada ayrı ayrı tutabilir miyim?

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

6 günlük Şevval ayı orucunun aralıksız tutulması şart değildir.Eğer bu 6 günlük orucu, ayrı ayrı veya aralıksız tutarsa, bunda bir sakınca yoktur.

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿... فَٱسْتَبِقُوا۟ ٱلْخَيْرَٰتِ ...﴾ [سورة البقرة من الآية: ١٤٨]

"(Ey mü'minler!) **O halde hep hayırlara** (Allah'ın, İslâm dîninde size meşrû kıldığı sâlih ameller işlemeye) **koşun, yarışın!**"[2]

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿ ۞ وَسَارِعُوٓا۟ إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٣﴾ ﴾ [سورة آل عمران: ١٣٣]

"(Allah'a ve elçisine itaat ederek) **Rabbiniz tarafından bir mağfirete, genişliği göklerle yer kadar olan ve takvâ sahipleri için hazırlanmış olan bir cennete doğru yarışırcasına koşuşun!**"[3]

Musa -aleyhisselâm- Rabbine şöyle demişti:

﴿...وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ ﴿٨٤﴾ ﴾ [سورة طه من الآية: ٨٤]

"**Ve benden daha çok râzı olman için sana kavuşmakta acele davrandım ey Rabbim!**"[4]

[1] İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi Fetvâları; c: 10, s: 391
[2] Bakara Sûresi: 148
[3] Âl-i İmrân Sûresi: 133
[4] Tâ Hâ Sûresi: 84

Fakat bu 6 günlük orucu ne kadar erken tutarsa, onun için daha fazîletlidir. Çünkü geciktirmede nice âfet ve musibetler olmaktadır.

Şâfii âlimleri ile Hanbeli âlimlerinden bazıları bu görüştedirler. Fakat bu 6 günlük orucu tutmada acele etmeyip geciktirmekte de bir sakınca yoktur. Eğer bu orucu, Şevval ayının ortalarına veya sonlarına doğru ertelerse, bunda bir sakınca yoktur.

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Ashâbımız şöyle demişlerdir: Şevval ayından 6 gün oruç tutmak müstehaptır.Bu hadis için şöyle demişlerdir: Bu 6 günlük orucu, Şevval ayının başından itibaren birbiri ardınca aralıksız tutabilir.Eğer 6 günlük orucu aralıklarla tutarsa veya Şevval'den sonraya ertelerse, câizdir.Çünkü bu hadis, genel ve kayıtsız olduğu için bu sünneti işlemiş olur. Bu meselede bizde (Şâfiî âlimleri arasında) bir görüş ayrılığı yoktur.Nitekim Ahmed ve Davud da bu görüştedirler."[1]

Soru:

Ramazan bayramının birinci gününden sonra tutulan 6 günlük Şevval orucu konusunda bir kadın, âdet görmesi sebebiyle Ramazan'da tutamadığı günleri mi önce kaza edip sonra da 6 günlük Şevval orucuna başlamalı? Yoksa ne yapmalıdır?

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Bu kadın, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu hadisinde zikredilen sevabı istiyorsa, önce Ramazan orucunu tamamlaması, ardından da 6 günlük Şevval orucunu tutması gerekir.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ثُمَّ أَتْبَعَهُ سِتًّا مِنْ شَوَّالٍ كَانَ كَصِيَامِ الدَّهْرِ.))[رواه مسلم]

"Her kim, Ramazan orucunu tutar da sonra ona Şevval'den 6 günü eklerse, bütün sene oruç tutmuş gibi olur."[2]

Böylelikle bu kadın, hem yukarıdaki hadise göre hareket etmiş olsun, hem de hadiste zikredilen sevaba nâil olsun.

Câiz olup-olmaması meselesine gelince, bu kadının, bir sonraki Ramazan orucunun öncesine kadar Ramazan orucunun kazasını ertelemesi câizdir.[3]

---

1 Nevevî; "el-Mecmu'u Fî Şerhi'l-Muhezzeb"

2 Müslim; hadis no:1984

3 Muhammed Salih el-Muneccid

Soru:

Bir kimse, Şevval ayında tutulan 6 günlük orucundan üç günü ile hicrî ayın 13., 14. ve 15. günlerinde tutulan bîd günleri orucuna bir niyet ederse, aynı fazîleti elde eder mi?

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Şeyhimiz Abdulaziz b.Abdullah b. Baz'a bu mesele hakkında sorduğumda kendisi bana şu cevabı verdi:

- O kimsenin, bu sevabı alması ümit edilir. Çünkü bu kimse için hem 6 günlük Şevval orucunu, hem de bîd günleri orucunu tutmuş olmaktadır. Allah Teâlâ'nın lütuf ve fazîleti, geniştir.

Aynı mesele hakkında değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn'e sorduğumda da bana şu cevabı verdi:

- Evet, o kimse, 6 günlük Şevval orucunu tutarsa, üç günlük bîd günleri orucu kendisinden düşer. 6 günlük orucu ister bîd günlerinde tutsun, ister öncesinde, isterse sonrasında tutsun aynıdır. Çünkü bu kimse, ayın üç gününü oruçla geçirmiş sayılmaktadır.

Nitekim Âişe -Allah ondan râzı olsun- bu konuda şöyle demiştir:

((كَانَ رَسُولُ اللهِ ﷺ يَصُومُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ، لَا يُبَالِي مِنْ أَيِّهِ صَامَ [أَصَامَهَا مِنْ أَوَّلِ الشَّهْرِ أَوْ وَسَطِهِ أَوْ آخِرِهِ].)) [رواه الترمذي]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- her aydan üç gün oruç tutardı. Ayın başı veya ortası veyahut da sonu olmasına hiç bakmazdı."[1]

Bu oruç, sünnet namazını kılan kimseden sâkıt olan Mescidi Selâmlama namazı (Tehiyyetu'l-Mescid) gibidir (ona benzer). Zirâ bir kimse, mescide girdiğinde sünnet namazını kılarsa, kendisinden Mescidi Selâmlama namazı düşer.

Allah Teâlâ en iyi bilendir."

Soru:

Ramazan bayramının ikinci veya üçüncü günü kaza orucunu tutmaya başlamak câiz midir?

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Ramazan bayramı, sadece bir gündür. O da, Şevval ayının ilk günüdür.

---

[1] Tirmizî

İnsanlar tarafından bilinen ve Ramazan bayramının üç gün olduğu meselesine gelince, bu, insanlar arasında meşhur olan ve hiçbir dînî hüküm gerektirmeyen bir örften ibârettir.

Buhârî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Ramazan bayramı günü oruç tutma babı... Sonra 1992 nolu hadisi rivâyet etmiştir.

Ebu Saîd el-Hudrî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ صَوْمِ يَوْمِ الْفِطْرِ وَالنَّحْرِ.))

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Ramazan bayramı ile Kurban bayramı günü oruç tutmayı yasaklamıştır."

Buna göre Ramazan bayramı sadece bir gündür. Oruç tutulması haram olan gün de o gündür. Şevvâl ayının ikinci veya üçüncü gününe gelince, bu günlerde oruç tutmak haram değildir. Bu iki günde Ramazan orucunun kazasını veya nâfile oruç tutmak câizdir.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.